č. j. 2 A 1146/2002-OL-59

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci **žalobce M. J.,** proti žalované **České správě sociálního zabezpečení,** se sídlem v Praze 5, Křížová 25, o opravném prostředku žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 7. 2002,

takto:

I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 7. 2002, č. j. xxxx, se **zrušuje** pro vady řízení a **vrací** se správnímu orgánu k dalšímu řízení.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení (dále jen „žalovaná“) ze dne 18. 7. 2002, byla zamítnuta žádost žalobce o poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb. (o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěných do vojenských pracovních táborů – dále též jen „zákon“), o kterou žádal z důvodu otcovy účasti v národním boji za osvobození. V odůvodnění žalovaná uvedla, že nárok na poskytnutí jednorázové peněžní částky žalobci nevznikl, protože druhý z rodičů, M. K., nepadla při národním boji za osvobození uvedeném v § 1 odst. 1, 3 zákona, ani nezemřela dříve, než padl žalobcův otec; žalobcova matka byla rozhodnutím Okresního soudu ve Frýdku–Místku ze dne 7. 7. 1947 prohlášena za mrtvou k datu 19. 5. 1945. Rovněž bylo prokázáno, že za dobu účasti žalobcova otce v národním boji za osvobození již byla rozhodnutím žalované ze dne 2. 4. 1998 žalobci přiznána jednorázová peněžní částka podle zákona č. 217/1994 Sb. Z těchto důvodů žalovaná rozhodla o zamítnutí žádosti.

Ve včas podaném opravném prostředku žalobce vyjádřil kategorický nesouhlas s rozhodnutím žalované a to zejména z toho důvodu, že jeho otec, D. K., nar. dne xxx 1912 v M., byl dne 9. 12. 1944 zavražděn (padl) jako partyzán, což žalobce doložil ověřeným úmrtním listem a opisem Místního národního výboru v M., a také proto, že žalobcova matka, M. K., byla dne 9. 12. 1944 (nikoliv 12. 12. 1944) zatčena a odsouzena mimořádným soudem na 2 roky káznice a ztrátě cti, poté údajně odvezena do Ratiboře a od této doby se stala nezvěstnou. Dnem 19. 5. 1945 byla žalobcova matka prohlášena za mrtvou Okresním soudem ve Frýdku Místku, což bylo žalobcem rovněž doloženo. V dalším žalobce podrobněji rozvádí některé podrobnosti související se smrtí jeho obou rodičů, přičemž odkazuje na vybrané pasáže z publikaci Emila Vávrovského „Partyzánská Morávka ústy Moravanů“ (příslušné části této publikace byly přiloženy k opravnému prostředku). Uvádí rovněž, že při podání žádosti o odškodnění u Česko – Německého fondu budoucnosti byly jeho nároky plně uznány. Zamítavé rozhodnutí žalované ze dne 18. 7. 2002 je pro žalobce neplatný cár papíru, jelikož nemá základní znaky úřední listiny. Pokud je příslušná referentka neumí podepsat, nelze její jednání hodnotit jinak, než že pohrdá nejen žalobcem, ale i jeho padlými rodiči. Závěrem žalobce konstatuje, že již obdržel jednorázovou peněžní částku za otce podle zákona č. 217/1994 Sb., kdy mu bylo přiznáno odškodnění z mravního nároku. Jednalo se o částku 25 000 Kč pro žalobce a jeho tři žijící sourozence. Tuto částku však považuje žalobce za diskriminující, neboť se domnívá, že tato částka za smrt jeho otce, i s ohledem na jeho další životní osudy, je směšná. Zákon č. 261/2001 Sb. odškodnění výrazně posunuje ve prospěch pozůstalých a proto žádá provedení určitého vyrovnání odškodnění za smrt jeho otce.

Žalovaná v písemném vyjádření k opravnému prostředku poukázala na právní úpravu nároku na poskytnutí jednorázové peněžní částky podle zákona č. 261/2001 Sb., zejména na ustanovení § 1 odst. 2 zákona, podle něhož se zákon vztahuje na děti, jejichž oba rodiče jako účastníci národního boje za osvobození padli nebo jeden z rodičů jako účastník národního boje za osvobození v národním boji za osvobození padl a druhý z rodičů v té době již nežil, pokud ke dni úmrtí později zemřelého rodiče nedosáhly věku 18 let. Žalovaná dále zdůraznila, že žalobce i jeho tři sourozenci požádali o poskytnutí jednorázové peněžní částky již podle zákona č. 217/1997 Sb., přičemž částka za matku ve výši 25 000 Kč jim byla přiznána bez jakýchkoli pochybností, zatímco částka za otce až poté, co Ministerstvo obrany ČR na základě šetření přehodnotilo původní osvědčení o otcově odbojové činnosti, která podle původního osvědčení měla trvat od 1. 9. 1944 do 9. 12. 1944, tj. včetně dne, kdy byl zabit, tak, že přiznalo otci žalobce vlastnost účastníka domácího hnutí pro dobu od 1. 9. 1944 do 8. 12. 1944 a pro den úmrtí 9. 12. 1944 pak status čs. politického vězně. V návaznosti na předložení tohoto nového osvědčení přiznala žalovaná žalobci rovněž částku 25 000 Kč. Pokud tedy žalobce žádá o poskytnutí peněžní částky za otce také podle zákona č. 261/2001 Sb., nelze této žádosti vyhovět, neboť otec žalobce pro den úmrtí nabyl statusu čs. politického vězně, tedy účastníka národního boje za osvobození uvedeného v § 1 odst. 1 bodě 1 písm. g) zákona č. 255/1946 Sb. Českoslovenští političtí vězni však nejsou zahrnuti do osobního rozsahu zákona č. 261/2001 Sb., protože se na ně vztahoval zákon č. 217/1994 Sb.

V daném případě jde o věc, která na Nejvyšší správní soud přešla podle ustanovení § 132 zákona č. 150/2002 Sb. (soudní řád správní – dále jen „s. ř. s.“) z Vrchního soudu v Olomouci. Nejvyšší správní soud ve věcech neskončených vrchními soudy dokončí řízení zahájená před těmito soudy jako soud prvního stupně. Podle ustanovení § 130 s. ř. s. se neskončená řízení podle části páté občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) dokončí

podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s., tedy jako řízení o žalobách. O takový případ jde i v projednávané věci, a proto Nejvyšší správní soud postupoval v řízení podle ustanovení § 65 a násl. s. ř. s.

Nejvyšší správní soud postupoval v řízení podle uvedené části soudního řádu správního a shledal žalobu (opravný prostředek) žalobce důvodnou pro formální pochybení, jehož se žalovaná dopustila při vyhotovení napadeného rozhodnutí.

Základní zásady správního řízení stanoví, že správní rozhodnutí musí být vydávána v souladu se zákony a ostatními obecně závaznými právními předpisy. Ust. § 47 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), specifikuje, které základní náležitosti musí správní rozhodnutí mít, aby bylo způsobilé vyvolat právní účinky, které správní orgán daným rozhodnutím zamýšlel. Absence těchto náležitostí může mít za následek neplatnost nebo dokonce nicotnost celého rozhodnutí. Z ust. § 47 odst. 5 správního řádu vyplývá povinnost správního orgánu, který rozhodnutí vydal, uvést v písemném vyhotovení rozhodnutí datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníků řízení. Rozhodnutí musí být podle tohoto ustanovení rovněž opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Soud proto před tím, než se mohl zabývat žalobou po věcné stránce, musel se vyrovnat s námitkou žalobce, který zpochybnil platnost rozhodnutí o jeho nároku podle zákona č. 261/2001 Sb. poukazem na to, že jím obdržené rozhodnutí nemá základní znaky úřední listiny, neboť není podepsáno. Soud po posouzení originálu písemného vyhotovení rozhodnutí zaslaného žalovanou žalobci, i všech vyhotovení předmětného rozhodnutí, včetně konceptů, obsažených ve spise dospěl k závěru, že musí žalobcově námitce přisvědčit, protože ani jediné z nich nebylo opatřeno vlastnoručním podpisem oprávněné osoby, nýbrž pouze razítkem nebo předtištěným jménem označujícím osobu referenta, který danou věc vyřizoval a opatřeno doložkou „za správnost vyhotovení“ podepsanou osobou, která stejnopisy písemného vyhotovení pořídila. Používání podpisového razítka (předtištění jména osoby, která je oprávněna správní rozhodnutí podepsat) je v takovém případě vyloučeno a pokud je použito, je třeba na takové správní rozhodnutí pohlížet jako na nepodepsané. Vzhledem k tomu, že daný postup nemá oporu ve správním řádu, je povinností soudu takové rozhodnutí pro vady řízení zrušit.

Bude na žalované, aby vydala nové rozhodnutí, které již bude obsahovat veškeré náležitosti předpokládané správním řádem a které, pokud bude opět napadeno opravným prostředkem žalobce, může být soudy jednajícími a rozhodujícími ve správním soudnictví posouzeno i po věcné stránce.

V návaznosti na uvedené proto soud postupoval podle ustanovení § 78 odst. 1 a odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb. a napadené rozhodnutí pro vady řízení zrušil a věc vrátil správnímu orgánu k dalšímu řízení, při němž je vázán právním názorem soudu (odst. 5 téhož ustanovení).

Účastníkům nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, když žalobci podle obsahu spisu náklady nevznikly (ostatně náhradu nákladů řízení nepožadoval) a žalovaná, která rovněž náhradu nákladů nepožadovala, neměla v řízení úspěch (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. listopadu 2003

JUDr. Dagmar N y g r í n o v á
předsedkyně senátu